

PRIPOROČILA

KOMISIJA

PRIPOROČILO KOMISIJE

z dne 10. januarja 2008

o ukrepih za lažje prehode na euro v prihodnosti

(notificirano pod dokumentarno številko C(2007) 6912)

(2008/78/ES)

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in zlasti člena 211 Pogodbe,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Medtem ko je prva skupina sodelujočih izkusila dolgo prehodno fazo, v kateri je bil euro njihova valuta, vendar se eurogotovina še ni uvedla, večina obstoječih nacionalnih načrtov za prehode v prihodnosti predvideva uvedbo eurokovancev in eurobankovcev na dan sprejetja eura. Zaradi te razlike in ker je na voljo dovolj eurogotovine, bodo države članice, ki se pripravljajo na sprejetje eura, izvedle drugačno strategijo kot v letih 1999 do 2002.
- (2) V teh drugačnih okoliščinah določbe Priporočila Komisije z dne 11. oktobra 2000 o ukrepih, ki bodo omogočili pripravo gospodarskih subjektov za prehod na euro, ⁽¹⁾ ne rešujejo ustrezno vprašanj, ki se pojavljajo v spremenjenih okoliščinah. Da bi se upoštevale te nove okoliščine in koristno uporabile izkušnje iz obdobja uvedbe eurogotovine v letih 2002, 2007 in 2008, je treba sprejeti novo priporočilo –

PRIPOROČA:

Člen 1

Usmerjanje organizacije prehoda na euro

1. Države članice vzpostavijo ustrezne in namenske strukture za načrtovanje, usklajevanje in omogočanje vseh potrebnih priprav za uvedbo eura.

⁽¹⁾ Priporočilo 2000/C 303/05 (UL C 303, 24.10.2000, str. 6).

2. Pripravijo nacionalni načrt za prehod, ki bo zajemal vse vidike organizacije prehoda na euro, in so ga preučili predstavniki glavnih gospodarskih subjektov (kreditnih institucij, sektorja za prodajo na drobno, podjetij IKT, industrije prodajnih avtomatov, združenj potrošnikov, gospodarskih zbornic itd.) ter se redno posodablja.

Člen 2

Omogočanje priprav državljanov na euro

1. Nacionalna zakonodaja uvede dvojno navedbo cen in drugih denarnih zneskov, ki se plačajo, nakažejo ali bremenijo. Obvezno dvojno navedbo cen je treba uvesti takoj, ko je mogoče, po tem ko Svet uradno sprejme nepreklicno določeno menjalno razmerje med nacionalno valuto in eurom. Pred uradnim sprejetjem menjalnega razmerja države članice prodajalce na drobno odvrtaajo od uporabe dvojne navedbe cen. Države članice tudi zahtevajo ločeno navedbo vseh stroškov podjetij za prejemanje plačil v eurih v obdobju od določitve menjalnega razmerja do uvedbe eura. Prepovedana je uporaba kateregakoli drugega menjalnega razmerja razen tistega, ki ga določi Svet. Dvojna navedba mora ostati obvezna najmanj šest mesecev in največ eno leto po uvedbi eura. Po tem jo je treba opustiti, da se državljani popolnoma navadijo na novo valuto.

2. Države članice zagotovijo, da so državljani dobro obveščeni o poteku prehoda na euro, določbah o zaščiti eurobankovcev in eurokovancev ter značilnostih zaščite eurogotovine, pomagajo pa tudi državljanom, da se seznanijo z novo lestvico vrednosti. Informacijsko osveščanje se nadaljuje še nekaj časa po uvedbi eura. Oblikovati je treba posebne informacijske programe zlasti za ranljive osebe (kot so starejši državljani, osebe, ki trpijo zaradi fizičnih, čutnih ali psiholoških zdravstvenih težav, itd.) ter za vse tiste osebe, ki imajo otežen dostop do informacij (kot so migranti in brezdomci, nepismeni in matematično nepismeni ljudje itd.).

3. Države članice, kreditne institucije in podjetja organizirajo usposabljanja, s pomočjo katerih se osebe, ki redno dela z gotovino, seznanijo z eurom in tako zagotovijo boljše prepoznavanje, natančno ugotavljanje značilnosti zaščite in hitrejše rokovanje z eurokovanca in eurobankovci. Organizirajo se tudi večkratna praktična usposabljanja za slabovidne osebe za oblikovanje pravega čutnega spomina nove valute.

4. Javne uprave podjetjem, zlasti MSP, zagotovijo natančne informacije o časovnem razporedu prehoda ter ustreznih pravnih, davčnih in računovodskih pravilih. Trgovinska združenja, evropski informacijski centri, trgovinske in gospodarske zbornice, računovodje in svetovalci podjetij zagotovijo, da vsa podjetja, s katerimi so v stiku, opravijo potrebne priprave, da lahko tako opravljajo vse transakcije v eurih od datuma njegove uvedbe.

5. Kreditne institucije obvestijo svoje stranke o praktičnih posledicah prehoda na euro. Zlasti morajo opozoriti na dejstvo, da po datumu uvedbe eura ne bodo več mogli opravljati knjižnih plačil ali voditi evidence v enotah katere koli stare nacionalne valute.

6. Podjetja ukrepajo za dvig osveščenosti njihovih zaposlenih, za osebe, ki ima stik z javnostjo, pa organizirajo dejavnosti usposabljanja *ad hoc*.

7. Države članice spremljajo priprave gospodarskih subjektov na prehod na euro zlasti z rednimi pregledi.

Člen 3

Zagotovitev hitre uvedbe eurogotovine

1. Da bi se zmanjšali zneski denarja, ki jih je treba fizično zamenjati, je treba potrošnike spodbujati, da v tednih pred prehodom deponirajo svoje gotovinske presežke. Priporoča se, da se pogodbe, ki vključujejo zneske v nacionalni valuti, sklenjene po tem, ko Svet določi nepreklicne tečaje zamenjave, nanašajo na euro v tolikšni meri, da veljajo po datumu uvedbe eura.

2. Kreditne institucije in prodajna mesta uporabijo preddobavo in posredno preddobavo eurobankovcev in eurokovancev v mesecih pred prehodom, kot ga predvideva Evropska centralna banka ⁽¹⁾. Prodajna mesta se z eurobankovci in eurokovanca oskrbijo s posredno preddobavo v zadnjih tednih pred

⁽¹⁾ Glej Smernico Evropske centralne banke z dne 14. julija 2006 o nekaterih pripravah za prehod na eurogotovino ter o preddobavi in posredni preddobavi eurobankovcev in eurokovancev zunaj euroobmočja (ECB/2006/9, UL L 207, 28.7.2006, str. 39).

prehodom. Za manjša prodajna mesta se predvidijo posebne ureditve, ki vključujejo zlasti pakete eurokovancev za prodajalce na drobno. Prodajnim mestom se v spodbudo za njihovo sodelovanje pri posredni preddobavi ponudijo finančno privlačni pogoji zakasnjene knjiženja v breme. Državljanom se omogoči, da pridobijo pakete eurokovancev v treh tednih pred prehodom, s čimer se zagotovi, da ima vsako gospodinjstvo na voljo vsaj en paket.

3. Bančni avtomati so prilagojeni tako, da izročajo eurobankovce od uvedbe eura. Tisti bančni avtomati, ki zaradi tehničnih razlogov ne morejo biti pravočasno prilagojeni, ne smejo biti v uporabi. Dvigi denarja in zamenjave na kreditnih institucijah se v dveh tednih pred in po prehodu opravijo predvsem z bankovci majhnih vrednosti.

4. Prodajna mesta so zavezana, da od uvedbe eura vračajo denar izključno v eurih, razen če tega zaradi praktičnih razlogov ne morejo storiti. Treba je sprejeti *ad hoc* ukrepe, da se omogoči posredna preddobava gotovine in zmanjšajo težave, povezane s količino gotovine na prodajnih mestih.

5. Vsi elektronski terminali prodajnih mest morajo preiti na euro na dan njegove uvedbe. V prvih dneh po uvedbi eura se potrošnike spodbuja, da pogosteje opravljajo elektronska plačila.

6. Sedeži kreditnih institucij so v prvih dneh obdobja dvojnega obtoka denarja odprti, da se olajša zamenjava nacionalne valute za euro. Poleg tega imajo banke v obdobju prehoda podaljšan delovni čas. Da bi se izognili čakalnim vrstam se prodajalcem na drobno zagotovijo posebne ugodnosti za hitrejšo oskrbo z gotovino.

Člen 4

Preprečitev zlorab in napačnega ocenjevanja gibanja cen državljanov

1. S pogajanji s sektorjema maloprodaje in storitev se dosežejo sporazumi za zagotovitev neizrazitega vpliva uvedbe eura na cene. Zlasti prodajalci na drobno zaradi prehoda ne smejo povišati cen in si morajo prizadevati za njihove minimalne spremembe pri določitvi cen v eurih po zamenjavi. Uresničitev teh sporazumov se odraža s sprejetjem loga, ki je viden in potrošnikom jasno prepoznaven. Logo se oglašuje s komunikacijskimi sredstvi in akcijami obveščanja. V sodelovanju z združenji potrošnikov se vzpostavi natančno spremljanje skladnosti prodajalcev na drobno z zavezami iz sporazumov. Za primere neskladnosti je treba predvideti kazni, ki so lahko razkritje imena podjetja kot tudi morebitne denarne kazni za najhujše primere.

2. Države članice natančno in pogosto spremljajo cene v tednih po sprejetju menjalnega razmerja do konca obdobja dvojne navedbe cen. Državljanom je zlasti treba priskrbeti tedenske informacije o gibanju cen v tednih neposredno pred in po prehodu, da se prepreči morebitno napačno ocenjevanje.

3. Bančni stroški, ki se uporabljajo za plačilni promet v nacionalni valuti, ostanejo enaki za plačilni promet v eurih po spremembi.

Člen 5

Končne določbe

Države članice se povabi, da podprejo izvajanje tega priporočila.

Člen 6

Prejemniki

Priporočilo je naslovljeno na države članice z odstopanjem, kot to določa člen 122 Pogodbe, in na kreditne institucije, podjetja, trgovinska združenja in združenja potrošnikov v teh državah članicah.

V Bruslju, 10. januarja 2008

Za Komisijo

Joaquín ALMUNIA

Član Komisije